

ere uløselige. Hvad det dermed i Forbindelse nævnte Tilsyn angaar, da indrømmer jeg, at saaledes som Forholdene ere her i Kjøbenhavn, som det er oplyst af den sidste ærede Valer, er det ganske overordenligt heldigt; man vil gjennem dette Institut til Lærlinges Uddannelse komme over mange Vanstieligheder, — men saa beder jeg erindre, at man ikke kan indrette Loven med dette for Sie, thi udenfor Kjøbenhavn og maatte enkelte af de største Kjøbstæder vil det slet ikke kunne lade sig gjøre. Kavnlig tror jeg, at Bølgiftsspørgsmaalet paa ingen Maade kan komme ind i Loven som en integrerende Del af den Afgjørelsesmaade, man fordrer for Forholdet mellem Lærling og Mester, fordi der ikke vil være tilstrækkelig Sagskundskab til Afgjørelsen.

Kanfer: Den Tilfredshed, hvormed det foreliggende Forslag er blevet modtaget af alle de foregaaende Valere, deler jeg ganske, og jeg vilde ret af Hjertet ønske, at den Hensigt, Lovforslaget har, at tilveiebringe en Ordning af Lærlingeforholdet, for Fremtiden maa saameget som kun mulig ske Fyldest. De Bemærkninger, som jeg vilde gjøre til Lovforslaget, ere for endel blevne overflødige ved at være fremdragne af Andre, og jeg skal derfor indskrænke mig til nogle enkelte Punkter. Jeg vil da først ligesom den sidste ærede Valer advare imod, at man gjør sig for store Illusioner med Hensyn til Virkningen af denne Lov. Jeg tror, at § 1 udtaler mere, end Loven egentlig giver. Jeg tror, at Lovens Hovedpunkt egentlig er det, at naar et ungt Menneſte under 18 Aar søger Oplæring hos en Næringsdrivende, og denne indlæder sig paa dette Forhold, maa det kun finde Sted, naar de Betingelser, under hvilke de komme overens, fastsættes derved, at en skriftlig Kontrakt oprettes efter Forskrifter, som denne Lov indeholder, og under Dyrighedens Tilsyn, men dette ubeløfter ikke, at et ungt Menneſte ogsaa kan blive oplært i et Fag uden en saadan Lærefkontrakt, naar vedkommende Parter begge give Afſald paa den Sikkerhed for Forholdets Opretholdelse, som ellers ligger i saadanne Kontrakter. Aarsagen dertil er væsentlig den, at det ikke er muligt at trække en skarp Grænse mellem Begreberne Lærling og Medhjælp. Man kan ikke forbyde en Mand at holde en Medhjælp til Udøvelsen af sit Fag, og denne Medhjælp kan efterhaanden erholde en saadan Færdighed i Faget, at han virkelig oplæres dertil. Betingelsen er da ikke Oprettelsen af en skriftlig Lærefkontrakt. Man vilde allerede derfor ikke kunne stille denne Betingelse, fordi dette Forhold er af en saa forskjellig Betsaffenhed og af en saa forskjellig Varighed, at det vilde medføre mange Vanstieligheder. Arbejderkommissionens Forslag, som væsentlig ligger til Grund for det Lovforslag, der nu forhandles, gaar heller ikke saa vidt; men det har udtrykkelig ment, at hele Med-

hjælpsforholdet skulde holdes udenfor Kontrakt- og Lærlingeforholdet. Det er ikke nogen Anke, jeg reiser mod Lovens Begrændsning i denne Henseende, thi vore sociale og huslige Forhold have gjort, at Næringsdrivende lidt efter lidt have tabt noget af den Lyſt, de tidligere havde til at holde Lærlinge, og jeg tror, at det er nyttigt, at man ikke tager Bestemmelser, der i for høi Grad vilde gjøre det endnu mere afstrækkende. Man maa ogsaa lægge Mærke til, at naar en saadan Medhjælp hos en Næringsdrivende efterhaanden har faaet en saadan Færdighed, at den Næringsdrivende kan give ham Vidnesbyrd om Duelighed i Faget, er der Intet, der forbyder ham at gjøre det, og der er heller ikke Noget, der forbyder, at Medhjælperen stedes til frivillig Svendeprove, at han aflægger den og bliver Svend paa samme Maade, som om han havde været i Lære hos en Mand og været i Forhold, for hvilke skriftlig Kontrakt ligger til Grund. Det vil saaledes ses, at det ingenlunde er givet, at det til Oplæring af et ungt Menneſte i et vist Fag er nødvendigt at oprette en skriftlig Kontrakt, men at Forholdet ogsaa kan føres paa en fuldkommen fri Maade. Saaledes har det været i Fortiden, saaledes er det nu, og saaledes vil det være i Eftertiden. Det, der i høieste Grad og paa bedste Maade vilde fyldestgjøre Lovens Anke, vilde være, at de Næringsdrivende, hver enkelt Næringsdrivende, havde saa stor Interesse for sit Fag, for sin Stand, at den ikke alene gjorde sig gjældende i Udøvelsen af hans Arbejde, men var ledſaget af varm Omsorg for at ſtaffe Ungdommen en saadan Oplæring og Undervisning, at den, naar den senere træder til, kan gjøre sin Stand Værd. Derved vil den Hensigt, som Loven har, lettest og i størst Udſtrækning ske Fyldest, idet det da maatte efterhaanden vil være undtagelsesvis, at de Næringsdrivende ville ſky den Vang, som følger med Oprettelsen af en Kontrakt med et ungt Menneſte, der gaar igjennem flere Aar, hvis Gang de ikke iforveien er i stand til at kunne forudsæ.

Med Hensyn til Enkeltheder i Loven, har jeg som sagt, efter hvad der er ytret iforveien, kun saa Bemærkninger at gjøre. Hvad angaar de sidste Stykker i §§ 2 og 11 om tvindelig Medhjælp, vilde jeg have gjort den samme Bemærkning som, og kan jeg ſamstemme med, hvad min ærede Sidemand derom har sagt. — Jeg vil gjøre et Par Bemærkninger, fordi det forekommer mig, at de ere af mere principiel Natur, ſkjønt de angaa Enkeltheder. I § 5 ſtaaer der saaledes, at „Arbejdstiden for Lærlinge under 18 Aar maa, naar disse ere anbragte til Haandværks- eller Fabrikarbejde, i intet Tilfælde overstige 12 Timer i Døgnet, derunder indbefattet den ſevdønsomſtige Spis- og Soiletid.“ Det vil alſaa ſige, at en Lærling ikke kan eller tør arbejde længer end fra